



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A PATRA

CAUZA GURGUROV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 7045/08)

HOTĂRÎRE

Această versiune a fost rectificată la 17 iunie 2009 conform Regulii 81 din
Regulamentul Curții

STRASBOURG

16 Iunie 2009

DEFINITIVĂ
la 16 septembrie 2009
potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție

Poate fi obiectul revizuirii editoriale, inclusiv în ce privește traducerea.

În cauza Gurgurov c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Patra), statuînd într-o cameră compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judecători*,

și Lawrence Early, *Grefierul Secției*,

Deliberînd în secret la 26 mai 2009,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată în aceeași zi:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 7045/08) contra Republicii Moldova, depusă la 11 februarie 2008 la Curte, în conformitate cu articolul 34 din Convenția privind Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale („Convenție”) din partea cetățeanului Republicii Moldova, dl Sergiu Gurgurov („reclamantul”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de dl V. Țurcan, avocat care practică în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl. V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins că a fost victima unor brutalități severe polițienești și precum că autoritățile nu au efectuat o investigație adecvată a incidentului, încălcîndu-se astfel Articolul 3 din Convenție. Reclamantul, de asemenea, s-a plîns de încălcarea Articolului 13 din Convenție.

4. La 23 iunie 2008, Președintele Secției a Patra a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, s-a decis examinarea în fond a cererii odată cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 din Convenție).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1978 și locuiește în Chișinău.

6. Reclamantul a fost reținut și plasat în detenție la 25 octombrie 2005 sub suspiciunea de furt a telefoanelor mobile.

7. Potrivit reclamantului, imediat după reținere, poliția a început să-l maltrateze zilnic, seara și la masă, cu scopul de a-l impune să recunoască numeroase infracțiuni pe care acesta nu le-a comis. Necătfînd că a fost reținut fiind suspectat de sustragerea telefoanelor mobile, dumnealui a fost interogată de colaboratorii operativi de poliție specializați în investigarea omuciderilor, care au încercat să-l impună să-și recunoască vinovăția în săvîrșirea unui omor. Din momentul în care el a refuzat să facă oricare declarație și a negat acuzațiile aduse, la 31 octombrie 2005, reclamantul a fost adus într-un birou din Comisariatul General de Poliție¹, unde cinci colaboratori de poliție l-au torturat timp de cîteva ore. Mîinile și picioarele i-au fost legate la spate și a el fost suspendat pe o bară metalică. Polițiștii i-au îmbrăcat o mască antigaz și periodic închideau tubul de aer. Două fire electrice au fost plasate sub mască și lipite de urechile reclamantului, ultimul fiind electrocutat. Dumnealui a fost lovit la cap și la urechi cu sticle de plastic de doi litri pline cu apă. Periodic, reclamantul pierdea cunoștința. După ce își revenea, polițiștii continuau actele de tortură. Colaboratorii de poliție plasau firele electrice la șoldurile reclamantului, îl electrocutau și îl loveau. Mai tîrziu, reclamantul a fost coborît de pe bara metalică și aruncat la podea. O greutate de treizeci și două kilograme a fost plasată pe spatelui său și el, pentru aproximativ zece minute, a fost lăsat culcat la pămînt. Mîinile și picioarele reclamantului au fost dezlegate ulterior; el simțea o durere cumplită în partea inferioară a spatelui și nu era în stare să-și miște picioarele. El a fost așezat pe un scaun, însă a căzut jos. Reclamantul a fost așezat din nou pe scaun de doi polițiști, care continuau să îi spună ceva, dar el nu-i auzea. Dînsul a fost condus în camera de detenție. Co-deținuții lui de celulă l-au culcat în pat, unde el a stat lungit timp de două zile. Alegațiile reclamantului cu privire la maltratări au fost contestate de Guvern.

8. Deoarece reclamantul nu s-a putut ridica, doi medici l-au vizitat la 3 noiembrie 2005. Dînșii erau însoțiți de unul dintre polițiștii care se pretinde că l-ar fi torturat pe reclamant. Polițistul a spus medicilor că reclamantul a căzut din pat. Doctorii au stabilit diagnosticul *isterie* și au recomandat examinarea reclamantului de un neurolog. Reclamantul a fost dus în altă cameră, unde, s-ar pretinde, că un polițist l-ar fi preîntîmpinat să nu spună nimănui despre actele de tortură. Reclamantul pretinde că a fost amenințat cu moartea ori închisoare de 25 de ani. Un polițist a scris explicații din numele reclamantului, declarînd că nimeni nu l-ar fi bătut și precum că el căzut din pat și a răcit; se pretinde că reclamantul a fost forțat să semneze declarațiile.

9. La 4 noiembrie 2005, tatăl reclamantului a angajat un avocat, care imediat a depus o plîngere la procuratură, invocînd rele tratamente.

¹Comisariatul General de poliție mun.Chișinău

10. La o dată nespecificată, reclamantul a fost adus iarăși într-un birou al comisariatului de poliție. Deoarece nu a putut să meargă, a fost ajutat de doi colaboratori de poliție. Polițiștii care l-au torturat erau în birou cu alți trei colaboratori. El a fost așezat pe un scaun și lovit cu pumnii și picioarele. Se pretinde precum colaboratorii de poliție i-au cerut să-și retragă plîngerea despre maltratări, și l-au amenințat cu moartea.

11. Se pretinde că maltratarea reclamantului s-a repetat de mai multe ori. Potrivit acestuia, el a fost lovit cu sticle pline de apă, cu pumnii și cu picioarele, cerîndu-se să-și recunoască vinovăția și să-și retragă plîngerea privind maltratarea sa.

12. La 11 noiembrie 2005 reclamantul a fost examinat de medic-legist, care mai târziu a formulat următoarea concluzie (nr. 5908): „Starea actuală: echimoză laterală pe treimea medie a brațului stîng în formă ovală de culoare galben-brună și dimensiuni 6 pe 9 cm. În regiunea ambelor genunchi și mai jos de rotulă a genunchiului drept - multiple excoriații formate de cruste de culoare brună închisă, parțial detașate de la piele la capete, avînd dimensiuni între 0.6 și 0.5 cm pînă la 3.5 și 2.5 cm, pe alocuri... Concluzii: pînă la 24 noiembrie 2005 nu au fost prezentate rezultatele constatărilor medicului-neurolog, precum și radiogramele porțiunii lombare a coloanei vertebrale, la care s-a făcut referire în certificatul de vizită nr. 92894... Respectiv este imposibil de a stabili cauzele neputinței victimei de a se mișca fără ajutor. Excoriațiile în regiunea rotulei articulației genunchilor și echimoza pe brațul stîng, puteau fi cauzate cu un obiect contondent și au o vechime nu mai puțin de 6-7 zile pînă la momentul examinării ... Este imposibil de a stabili cu precizie vechimea echimozelor și excoriațiilor din cauza adresării tardive la examinare. Internarea într-o instituție medicală specializată ar oferi o diagnosticare și apreciere exactă a consecințelor pentru sănătatea pacientului.”

13. La 18 noiembrie 2005, în paralel cu plîngerile avocatului, „Amnesty International” a organizat acțiuni de susținere a reclamantului prin publicarea pe pagina lor electronică a descrierii cazului și apelului către oamenii din toată lumea în vederea adresării Procurorului General al Republicii Moldova, Ministrului afacerilor interne al Republicii Moldova și Ambasadei Republicii Moldova din țara lor cu solicitarea de a întreprinde acțiuni precum ar fi dispunerea unei examinări medicale a reclamantului, exercitarea unei investigații efective a plîngerilor sale privind tortura și pentru a-i permite reclamantului să se întâlnească cu avocatul său în condiții confidențiale.

14. La 23 noiembrie 2005, Înalțul Comisar pentru Drepturile Omului al Națiunilor Unite a scris Ministrului afacerilor externe al Republicii Moldova exprimîndu-și îngrijorarea în privința situației lui S. Gurgurov și a refuzului autorităților de a-l transfera într-un spital, la recomandarea doctorilor. El a solicitat să i se acorde informații în acest sens.

15. La o data nespecificată, între 21 și 25 noiembrie 2005, reclamantul a fost vizitat de o delegație a Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT), care a descris cazul lui în raportul său (a se vedea mai jos paragraful 54). Aparent, în răspunsul său la raportul respectiv al CPT, Guvernul nu a comentat constatările relevante de comitet.

16. La 1 decembrie 2005, Avocatul Parlamentar din Republica Moldova a adresat o scrisoare Procurorului General, informându-l despre alegațiile referitoare la tortură săvârșite împotriva reclamantului și despre faptul că nici o asistență medicală nu i-a fost acordată pînă la acea dată. La 11 ianuarie 2006, Procuratura Generală a informat Avocatul Parlamentar despre faptul că cererea reclamantului se consideră nefondată.

17. La 1 decembrie 2005, în timpul chestionării de către procuror, un co-deținut de celulă al reclamantului a menționat că reclamantul nu se putea deplasa și necesita ajutor de la alți co-deținuți pentru a merge la toaletă. Toți gardienii din izolator au susținut că reclamantul putea merge foarte bine și dumnealor nu au observat careva semne de maltratare. Numai un gardian a menționat că reclamantul șchiopăta. Doi din co-deținuți de celulă a reclamantului au menționat că acesta simula starea sa. Altul a susținut că reclamantul nu putea stătea în picioare și nici măcar să stea așezat, și precum că el trebuia să fie ajutat de co-deținuții de celulă pentru a merge la toaletă.

18. La 9 decembrie 2005, Curtea de Apel Chișinău a dispus eliberarea reclamantului din arest.

19. La 10 decembrie 2005, reclamantul a fost spitalizat și a trecut următoarele examinări medicale: radiografia capului și a spatelui, ecoencefalografia, electroencefalografia, tomografia computerizată, ultrasonografia organelor interne și investigația funcțională computerizată. Diagnoza în urma investigațiilor a fost următoarea: fractură consolidată a oaselor craniene (*fractură la craniu, fără fragmente deplasate*) o contuzie cerebrală focală de 6 x 16 mm în partea cortical temporală stîngă și dilatarea sistemului ventricular (*o contuzie cu volum augmentat a sistemului ventricular la creier*); o trăsătură a traumei post-craneo-cerebrale; contuzie cerebrală a emisferei stîngi cerebrale (regiunea temporală); contuzie medulară L1-L2 cu tetrapareză, în special la membrele inferioare (*trauma spatelui, primei și a celei de a doua vertebre lombare, cu vătămarea măduvei spinării cu cauzarea paraliziei parțiale, în special a picioarelor*).

20. La 20 decembrie 2005 procurorul care conducea investigația a dispus examinarea reclamantului de o comisie de experți judiciari medico-legali și a adresat comisiei următoarele întrebări:

“1. Anterior [reținerii], suferea oare cet. Gurgurov S. de careva maladii a sistemului nervos central și locomotor?”

2. Puteau oare ca maladiile depistate anterior, să se agraveze în condiții de arest sau după expirarea unei perioade de timp?

3. Au fost depistate leziuni corporale în timpul reținerii, care i-ar fi provocat înrăutățirea stării sănătății depistate la moment?

4. Putea oare să fie dereglarea sistemului nervos central și locomotor a cet. Gurgurov S. prin folosirea curentului electric? Dacă da, care sunt consecințele aplicării, cât timp se păstrează?”

21. La 16 ianuarie 2006 o comisie de experți judiciari medico-legali a examinat actele medicale ale reclamantului și a dat următoarele răspunsuri:

“1 și 2. Date obiective sau subiective, care ar confirma faptul, că cet. S. Gurgurov suferea pînă la 31.10.05 de careva maladii ale sistemului nervos central, în documentele medicale prezentate, nu sunt.

3. La momentul examinării medico-legale din 11.11.2005 ... la cet. S. Gurgurov au fost depistate leziuni corporale sub formă de echimoză galben-brună pe brațul stîng ... excoriații în regiunea articulațiilor genunchilor ... [care] se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

4. La examinarea medico-legală, ulterior în cadrul consultațiilor efectuate de specialiști în domeniul neurologiei, au fost depistate semne clinice obiective de neuroză situațională cu parază funcțională (isterică) a mîinii stîngi și a picioarelor, cu dereglări de locomoție. Neuroza situațională nu este o consecință a unui traumatism craneo-cerebral, vertebro-medular sau a acțiunii curentului electric și nu se supună aprecierii gradului de gravitate.”

Comisia a adăugat că în vederea emiterii concluziilor sale ea nu a atras atenție la constatările anterioare privind fractura (a se vedea paragraful 19 de mai sus), deoarece nu i-au fost prezentate imaginile radiografice în original. De asemenea, comisia a adăugat că nu este exclus ca reclamantul simula starea sa, și că doar o investigație psihiatrică ar putea exclude această posibilitate.

22. La 18 ianuarie 2006, procuratura a respins plîngerea reclamantului privind afirmațiile sale despre maltratare. Procuratura s-a bazat pe declarațiile unuia din colegii de celulă care a afirmat că reclamantul simula starea sa, declarațiile colaboratorilor de poliție care au negat maltratarea reclamantului, raportul medical din 11 noiembrie 2005 și concluziile încheierii consultative din 16 ianuarie 2006, conform concluziilor căruia: “paralizia nu este o consecință a unei traume craneo-cerebrale sau a spatelui sau a aplicării electrocutărilor și gravitatea ei nu poate fi determinată...”

23. Începînd cu 15 februarie 2006 reclamantul a trecut o examinare medicală la Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii “Memoria”, o organizație non-guvernamentală finanțată de Uniunea Europeană și membru al Adunării Generale a Consiliului Internațional de Reabilitare a Victimelor Torturii (IRCT). Pare a fi că acolo el a fost supus unor testări și examinări medicale detaliate din partea mai multor medici specialiști. Într-un document din 26 februarie 2006, intitulat “Extras din înscrisurile medicale”, eliberat de Centru, era menționat, *inter alia*, că reclamantul suferea de

remanențele unei traume craniene (contuzie cerebrală a emisferei stîngi predominant în regiunea temporală), sindrom organic cerebral post-traumatic, otită bilaterală adezivă post-traumatică, nevrită cohleară post-traumatică, surditate bilaterală neuro-senzorială și contuzie lombară medulară L1-L2 cu tetrapareză la membrele inferioare. De asemenea, s-a găsit trăsături psihologice caracteristice victimelor torturii. De asemenea, Centrul a decis să acorde ajutor financiar reclamantului pentru intervenții chirurgicale, în scopul de a-și “restabili auzul cel puțin parțial”.

24. La 26 iunie 2006, Valeriu Balaban, Procurorul General al Republicii Moldova, a expediat o scrisoare Baroului Avocaților din Republica Moldova unde se menționau, *inter alia*, următoarele:

„În ultima perioadă, Procuratura Generală se confruntă cu fenomenul implicării de către unii avocați din Republica Moldova a structurilor internaționale specializate în apărarea drepturilor omului, în procesul examinării de către autoritățile naționale a cazurilor penale concrete, ca o pîrghie de influență în soluționarea intereselor personale și eschivarea persoanelor asupra cărora planează suspiciuni că ar fi comis infracțiuni de răspunderea penală.

Exemple de acest gen pot servi cazul Gurgurov – declanșat de avocatul Ana Ursachi și cazul Colibaba – declanșat de avocatul Roman Zadoinov, mediatizarea pe plan internațional ale cărora, au catalizat acțiuni active din partea reprezentanților organizației Amnesty International întru apărarea și restabilirea presupuselor drepturi lezate ale clienților acestora.

În urma examinării suficient de aprofundată ... a sesizărilor avocaților, în care s-a indicat la presupusele acțiuni de maltratare, tortură și tratament inuman admise de către reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne ... procurorii au statuat asupra inadmisibilității admiterii argumentelor invocate, fiind refuzată pornirea urmăririi penale din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

În aceste împrejurări stîrnește nedumerire și ridică serioase semne de întrebare atitudinea iresponsabilă și comportamentul de opoziție neîntemeiat al avocaților Ana Ursachi și Roman Zadoinov, care cunoscînd faptul că în privința clienților săi nu au fost aplicate acțiuni cu caracter de tortură sau tratament inuman, intenționat au apelat la instituțiile internaționale fără a utiliza preventiv mecanismul național de soluționare a unor asemenea cazuri, creînd astfel un cadru informațional eronat și utilizînd metode neoneste în scopul obținerii unui eventual câștig de cauză.

... evoluția în dinamică a unor astfel de practici, în condițiile cînd argumentele invocate categoric nu corespund realității, va impune necesitatea inițierii ... controalelor pentru stabilirea prezenței sau absenței în acțiunile avocaților a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (2) Cod penal, deoarece răspîndirea pe larg comunității internaționale a unor informații despre presupusele încălcări grave ale drepturilor și libertăților cetățenilor în Republica Moldova, generează prejudicii grave imaginii țării noastre.

În temeiul celor expuse, urmează să luați atitudine de faptele expuse, cu aducerea la cunoștința avocaților Baroului a situației create și preîntîmpinarea, în măsura posibilităților, a prejudicierii autorității statului Republica Moldova.

Scrisoarea menționată *supra* a generat discuții aprige în mijloacele de informare în masă. La 30 iunie 2006, Baroul Avocaților a emis o declarație oficială în care, acesta a calificat scrisoarea Procuraturii Generale ca o încercare de a intimida avocații. Într-un interviu acordat *Ziarului de Gardă*, Președintele Baroului Avocaților a declarat, *inter alia*, că aceasta era o încercare de a intimida avocații pentru ca aceștia să nu mai depună plângere la Curte.

25. Aparent procuratura a informat reclamantul despre decizia sa din 18 ianuarie 2006, abia la sfârșitul lunii iunie 2006. La 17 iulie 2006 avocatul reclamantului a depus plângere împotriva rezoluției din 18 ianuarie 2006 și a argumentat, *inter alia*, că procuratura nu a examinat plângerea în modul corespunzător. El a argumentat că procuratura nu a atras atenție la faptul că, la 25 octombrie 2005, în ziua arestării reclamantului, starea de sănătate a acestuia era satisfăcătoare. De asemenea, procuratura a omis să interogheze persoane, care l-au văzut pe reclamant la 3 noiembrie 2005, când el a fost adus în instanța de judecată, inclusiv judecătorul, procurorul și persoane prezente în instanță. Procurorul nu a audiat doctorii care l-au examinat pe reclamant, nici nu l-a chestionat pe acesta pentru a identifica persoanele, care se pretinde că l-ar fi torturat și birourile în care se pretinde că a avut loc tortura. Procurorul a omis să cerceteze faptul de ce colaboratorii operativi ai poliției specializați în investigarea omuciderilor l-au interogat pe reclamant, care a fost învinuit de sustragerea telefoanelor mobile.

26. La 13 februarie 2007, plângerea a fost respinsă de către Judecătoria sectorului Rîșcani motivînd că avocatul reclamantului a omis să respecte termenul de 10 zile pentru contestarea deciziei procurorului. Reclamantul a depus recurs care a fost admis de către Curtea Supremă Justiție la 3 iulie 2007.

27. Între timp, în iunie 2007, reclamantului, oficial, i-a fost acordat gradul doi de invaliditate. În actele medicale eliberate de Ministerul Protecției Sociale și Familiei reclamantului i s-a recomandat să nu muncească. Temeiurile pentru declararea invalidității sale erau “remanențele unei traume grave a capului datînd din octombrie 2005, vătămare a coloanei vertebrale și lipsa post-traumatică a auzului la ambele urechi”.

28. Aparent, la o dată nespecificată din august-septembrie 2007, reclamantul și-a fracturat șoldul în urma căderii de pe scări și a petrecut două luni în spital.

29. La 15 octombrie 2007, Procuratura municipiului Chișinău a respins din nou plângerea reclamantului privind maltratarea pretinsă. În esență, procurorul și-a motivat decizia pe aceleași temeii expuse anterior în rezoluția de la 18 ianuarie 2006.

30. La 1 noiembrie 2007, un procuror ierarhic superior a anulat decizia din 15 octombrie 2007 și a dispus reexaminarea cauzei. Acesta a dat indicații procurorului ierarhic inferior întru examinarea actelor medicale, constatarea dacă reclamantul a suferit de vre-o afecțiune pînă la arestare,

care a fost descoperită după ce ultimul a fost plasat în arest, și audierea medicilor care l-au examinat.

31. La 11 decembrie 2007, un procuror a solicitat Ministerul Sănătății să formeze o comisie medicală pentru verificarea stării sănătății reclamantului în lumina contradicțiilor din raporturile medicale existente, în special raportul din 16 ianuarie 2006 și decizia de recunoaștere a gradului doi de invaliditate a reclamantului.

32. La 9 ianuarie 2008, viceministrul sănătății a răspuns procuraturii, informînd despre constituirea comisiei, avînd scop examinarea medicală la 27 decembrie 2007 a reclamantului. Însă reclamantul nu s-a prezentat în fața comisiei.

33. La 12 martie 2008, același viceministru a informat procuratura precum reclamantul nu s-a prezentat pentru examinarea medicală programată pentru ziua respectivă.

34. Într-o scrisoare din 14 aprilie 2008, adresată viceministrului sănătății, neurolog, medic-șef, a informat precum reclamantul a fost examinat de dumnealui la începutul lunii aprilie și reclamantul era într-un scaun cu roțile avînd o intervenție chirurgicală de protezare a articulației coxo-femorale. Reclamantul avea slăbiciuni intense la membre în partea dreaptă. Medicul a concluzionat că reclamantul suferea de o disfuncție locomotorie gravă în partea dreaptă și una mai puțin gravă la piciorul stîng. Potrivit medicului, este foarte dificilă stabilirea cauzelor afecțiunii reclamantului, care ar putea fi, atît urmare a unei traume, cît și în rezultatul unei simulări.

35. La 6 mai 2008, procuratura a reiterat solicitarea sa adresată Ministerului Sănătății cu privire la examinarea medicală repetată a reclamantului de o comisie de medici. Procuratura a solicitat comisiei medicale să răspundă la următoarele întrebări:

“1. A suferit oare cet. S.Gurgurov de careva maladii a sistemului nervos central și locomotor anterior [pînă la reținerea din 25 octombrie 2005]?”

2. Puteau oare maladiile anterioare reținerii sale să se agraveze în timpul detenției?”

3. S-au depistat oare leziuni corporale primite în timpul detenției, care i-ar fi provocat înrăutățirea stării actuale a sănătății?”

4. Puteau fi oare leziunile corporale depistate la cet. S.Gurgurov provocate prin automutilare?”

5. Are oare cet.Gurgurov S. semnele unui traumatism cranio-cerebral sau vertebro-medular și cum ele se manifestă?”

6. Are oare cet. Gurgurov S. careva semne cauzate în urma acțiunii curentului electric?”

7. Care au fost cauzele recunoașterii gradului doi de invaliditate și în baza cărui regulament sau norme legale?”

8. Care este vechimea leziunilor corporale[a reclamantului]?

9. Există oare o legătură cauzală între leziunile corporale pricinuite în septembrie 2007¹ și starea actuală a sănătății lui S.Gurgurov?

10. Au influențat oare leziunile corporale din septembrie 2007² asupra stării de sănătate a lui S.Gurgurov?”

36. La 15 mai 2008, avocatul reclamantului a depus o plîngere la Procuratura Generală despre tergiversarea examinării din partea procurorului care efectua investigația sesizării reclamantului.

37. La 6 iunie 2008, o comisie formată din trei medici-legiști, din care făceau parte doi membri ai comisiei care a formulat raportul din 16 ianuarie 2006, au examinat fișa medicală a reclamantului și au răspuns în felul următor:

“1 și 2. Comisia nu dispune de date, care ar confirma prezența la cet. S.Gurgurov a unor maladii ale sistemului nervos central și locomotor în perioada antecedentă momentului examinării medico-legale din 11.11.2005.

3. Leziunile corporale depistate în cadrul examinării medico-legale din 11.11.2005 au fost corect calificate drept leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, ceea ce exclude influența lor asupra stării sănătății cet. S.Gurgurov.

4. Leziunile corporale depistate la cet. S.Gurgurov nu sunt caracteristice automutilării, care oricum nu exclud posibilitatea cauzării lor de sine stătător.

5. Simptomele clinice certe ale unor sechele posttraumatice (traumă craneo-cerebrală, vertebro-medulară, etc.) la cet. S.Gurgurov nu s-au depistat.

6. Comisia de experți nu dispune de date, care ar confirma obiectiv faptul aplicării curentului electric față de cet. S.Gurgurov.

7. De regulă, invaliditatea unei persoane este calificată prin examuinarea documentației medicale, examinarea clinică și paraclinică propriu-zisă, care se efectuează de medicii specialiști...

8. Vechimea leziunilor corporale depistate la cet. S.Gurgurov a fost corect indicată în raportul de examinare medico-legală din 11.11.2005. Dereglările cu caracter neurologic au fost constatate la momentul efectuării examinării medico-legale primare în comisie. Stabilirea exactă a vechimii lor nu este posibilă.

9 și 10. Nu există legătură de cauzalitate între leziunile corporale depistate și manifestările clinice stabilite la cet. S.Gurgurov.”

38. La 11 iunie 2008, procuratura a adoptat o ordonanță prin care repetat a respins plîngerea reclamantului despre pretinse rele tratamente. Ordonanța s-a bazat, *inter alia*, pe raportul medical din 6 iunie 2008. Reclamantul a contestat ordonanța față de judecătorul de instrucție. Cu toate acestea,

¹Vătămrile primite în timpul căderii de pe scări din 04.09.2007 în circumstanțele descrise.

²*Ibidem*.

cererea a fost respinsă și reclamantului i s-a îngăduit să depună o contestație procurorului ierarhic superior, ceea ce a și făcut-o.

39. La 13 februarie 2009, Procuratura Generală a respins contestația reclamantului împotriva ordonanței procuraturii din 11 iunie 2008. Procuratura Generală a concluzionat precum reclamantul a simulat starea sa. Temei pentru aceste constatări au servit mărturiile câtorva foști co-deținuți de celulă ai reclamantului și raportul medical din 6 iunie 2008.

II. MATERIALE RELEVANTE ÎN AFARĂ DE CONVENȚIE

40. Prevederile relevante din Codul penal stipulează următoarele:

Articolul 309. Constrângerea de a face declarații

(1) Constrângerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații la interogatoriu,... de către cel care efectuează urmărirea penală...se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani...

(2) Aceeași acțiune însoțită:

a) de aplicarea violentei;

b) de tratamente crude, inumane sau degradante;...

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani ...

Articolul 309¹. Tortura

(1) Provocarea, în mod intenționat, a unei dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la această persoană ... informații sau mărturisiri, ...

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1)..., săvîrșite:...

c) de două sau mai multe persoane;

e) cu folosirea unor instrumente speciale de tortură sau a altor obiecte adaptate în acest scop;

f) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere,¹...

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani...

¹ Nota: În textul original al hotărîrii este expusă sintagma: „by an official” - „de un funcționar”. În fapt prevederile Codului penal la articolul 309¹ alin.(2) p.f) sună după cum a fost indicat mai sus.

41. Constatările relevante ale CPT, realizate în timpul vizitei în Republica Moldova din 21 - 25 noiembrie 2005 conțin următoarele (traducere neoficială):

“46. La izolatorul detenției preventive (IDP) al Direcției pentru Combaterea Crimei Organizate, un deținut intervievat de către delegație a susținut că, la 25 octombrie 2005, la Comisariatul de poliție a sectorului Rîșcani într-un birou de la etajul trei, el a fost lovit cu pumnii și picioare în scopul de a-l determina să recunoască deferite infracțiuni. În ziua următoare, el a fost transferat la IDP al Comisariatului General de Poliție mun.Chișinău, de unde, în perioada cît a fost deținut (pînă la 2 noiembrie, conform registrelor speciale), el a fost etapat cu cîteva ocazii, fie la Comisariatul de poliție a sectorului Rîșcani fie la Comisariatul General de Poliție mun.Chișinău (transferuri confirmate prin examinarea registrelor speciale). El a susținut că a fost maltratată în decursul acestor transferuri. În special, el a declarat că la 31 octombrie, aflîndu-se într-un birou de la etajul doi în Comisariatul General de Poliție mun.Chișinău, a fost supus unor grave maltratări: încercări de a-l sufoca cu ajutorul unei măști antigaz; suspendarea în poziția cunoscută cu denumirea „rîndunică”; palmuii peste urechi; electrocutări aplicate prin conductoare plasate după urechi și la șolduri; plasarea halterelor grele pe spate. Drept consecință a aplicării relexor tratamentelor, în scurt timp el și-a pierdut cunoștința și, suplimentar, nu a reușit să se deplaseze timp de următoarele patru zile.

Mai mult decît atît, potrivit deținutului respectiv, nu i s-a dat copia informației despre drepturile sale decît la finele dimineții din 26 octombrie, în momentul întrevederii cu un apărător oferit din oficiu. Primul judecător în fața căruia a fost adus deținutul, la o treia zi după privarea sa de libertate, din spusele sale, nu a reacționat la plîngerile despre rele tratamente.

La 3 noiembrie dumnealui a fost adus în fața unui judecător care a dispus în privința lui aplicarea măsurii preventive arest la domiciliu. Necătînd la decizia respectivă, el, după examinarea medicală în spitalul specializat, a fost transferat în aceeași zi la IDP al Direcției pentru Combaterea Crimei Organizate, în baza unui mandat de arest emis în 2001. Deținutul susținea precum că, de asemenea a fost bătut pe durata noii detenții, faptele avute loc într-un birou al acestei Direcții, și precum că a fost amenințat în vederea încetării depunerii plîngerilor.

47. Examenul medical efectuat la primirea sa în IDP al Comisariatului General de poliție mun.Chișinău a fixat doar o vătămare suferită înainte de arestarea sa. O examinare medicală a acestui deținut, efectuată în spital de un neurolog la 3 noiembrie, a înregistrat semne de traumatism în regiunea brațului stîng și a ambilor genunchi și a rezultat la stabilirea diagnozei de *isterie*, cu recomandări de efectuare a examinărilor paraclinice suplimentare.

La 4 noiembrie 2005, avocatul său a solicitat Procurorului General dispunerea unei examinări medico-legale. Oricum, examinarea a avut loc mai tîrziu, nemijlocit la 11 noiembrie 2005 [raportul de examinare medico-legală nr. 5908, a se vedea paragraful 4 *supra*] respectiv se menționează că datorită acestui fapt, este imposibilă stabilirea cu exactitate care era vechimea leziunilor depistate, precum și a necesității de spitalizare a deținutului pentru examinare și stabilirea unui diagnostic precis.

48. Examinarea acestui deținut de către medicii delegației a relevat două mici rupturi bilaterale ale timpanelor corespunzătoare alegațiilor sale despre palmuirea

peste urechi, precum și dereglări atipice a reacțiilor motorii, foarte sugestive la rezultatul unei traume psihologice majore.

Avînd în vedere starea sănătății acestei persoane, delegația a solicitat să fie întreprinse acțiuni pentru asigurarea unei asistențe medicale corespunzătoare stării sale, inclusiv îngrijire psihologică. CPT ar dori să fie informat în decurs de o lună.

Mai mult, CPT reiterează solicitările delegației cu privire la prezentarea informațiilor despre acțiunile ulterioare întreprinse cu privire la plîngerile deținutului și rezultatele oricăror investigații realizate în acest sens.

49. Fără a prejudicia rezultatele examinării ulterioare plîngerilor acestui deținut și concluziile investigației efectuate, CPT dorește să accentueze că acest caz este unul indicativ al inacțiunilor inacceptabile din partea autorităților vizate în ciuda plîngerilor de grave rele tratamente/tortură, și despre omisiunea flagrantă a autorităților în vederea implementării recomandărilor de bază ale Comitetului, menite să prevină rele tratamente (expuse în paragrafele 21 și 23 ale raportului său privind vizita din 2004) și întru asigurarea garanțiilor fundamentale (expuse în paragrafele 30, 32 și 34).

Este crucial să fie implementate imediat aceste recomandări și nu există nici un argument convingător, oricare ar fi acesta, care ar justifica vreo întârziere în acțiuni. Doar implementarea lor, poate vizualiza clar predispunerea autorităților moldovenești de a pune capăt fenomenului de rele tratamente.

Astfel, CPT face apel către autoritățile moldovenești de a întreprinde la toate nivelele niște măsuri decisive întru a confirma precum că recomandările privind prevenirea relelor tratamente din partea poliției și conformarea cu garanțiile fundamentale, formulate de Comitet în raportul său privind vizita din 2004, sînt implementate fără întârziere în continuare...”

ÎN DREPT

42. Reclamantul s-a plîns conform Articolului 3 din Convenție precum că a fost torturat de poliție. De asemenea, el s-a plîns că autoritățile naționale nu au efectuat o investigație adecvată a plîngerilor sale cu privire la tortură. Articolul 3 din Convenție stipulează:

“Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

43. Reclamantul a pledat precum că nu a beneficiat de remedii eficiente care i-ar fi permis să solicite compensații pentru maltratarea la care a fost supus și a pretins încălcarea Articolului 13, care prevede:

“Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale....”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

44. Guvernul a susținut precum că plîngerea potrivit Articolului 3 din Convenție este inadmisibilă urmare a neepuizării căilor interne de atac. În special, Guvernul a argumentat precum că reclamantul a omis să conteste ordonanța procurorului din 11 iunie 2008 către procurorul ierarhic superior, conform cerințelor legii, dar a atacat-o direct judecătorului de instrucție. Reclamantul nu a fost de acord cu poziția Guvernului.

45. Curtea notează că reclamantul a atacat ordonanța din 11 iunie 2008 la Procuratura Generală, contestația fiind examinată în fond și respinsă ca fiind nefondată, fără a fi bazată pe careva temeiuri procedurale. Prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

46. Reclamantul, suplimentar, s-a plîns precum detenția sa din perioada 25 octombrie - 09 decembrie 2005 a fost contrară Articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, reclamantul s-a plîns potrivit Articolului 13, luat în conexiune cu Articolul 5, de faptul precum că în Moldova nu ar exista căi eficiente de contestație cu privire la ilegalitatea detenției sale și asigurarea eliberării sale. Curtea notează că prezenta cerere a fost depusă la 11 februarie 2008, mai mult de șase luni după ce reclamantul a fost eliberat din detenție. În consecință, aceste capete de plîngere urmează a fi declarate inadmisibile în conformitate cu Articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

47. De asemenea, reclamantul s-a plîns potrivit Articolului 6 § 3 din Convenție de faptul că nu i s-a asigurat accesul la avocatul său, pe durata procedurilor referitoare la arestul preventiv. Curtea consideră că acest capăt de plîngere urmează a fi examinat conform Articolului 5 § 4 din Convenție, care la fel este inadmisibil reieșind din aceleași motive precum plîngerea înaintată conform Articolului 5 § 1.

48. Curtea consideră că cererea, cu excepția plîngerilor sus-menționate la paragrafele 46 și 47, ridică întrebări de fapt și de drept care sînt suficient de serioase încît aprecierea lor depinde de examinarea fondului, și alte temeiuri pentru declararea acesteia drept inadmisibilă nu s-au stabilit. Prin urmare, Curtea declară această plîngere admisibilă. În conformitate cu decizia sa de aplicare a Articolului 29 § 3 din Convenție (a se vedea mai sus paragraful 4), Curtea va proceda direct la examinarea fondului.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

A. Susținerile părților

1. Cu privire la maltratarea pretinsă

49. Reclamantul a afirmat că în timpul detenției sale a fost torturat de poliție și în rezultat, actualmente este invalid. Cu referire la declarațiile

unora din co-deținuții săi de celulă, care l-au învinuit de simulări, reclamantul a pledat precum aceștia erau informatori ai poliției.

50. În baza declarațiilor colaboratorilor de poliție suspectați de aplicarea relor tratamente în privința reclamantului, declarațiilor paznicilor din izolatorul unde a fost deținut ultimul, raporturilor medicale și depozițiilor unor din co-deținuți de celulă, Guvernul a pledat precum că reclamantul a căzut din pat și simula starea sa.

51. În ceea ce privește invaliditatea reclamantului, Guvernul a prezentat o pagină dintr-un document al autorității responsabile de aprecierea invalidității, în care, după titlul “Cauza invalidității” erau scrise cuvintele “Boală obișnuită”. Guvernul a argumentat că nu a existat vreo legătură cauzală între invaliditatea reclamantului și pretinsa maltratare din octombrie-noiembrie 2005.

2. Cu privire la pretinsul caracter inadecvat al investigației

52. Reclamantul a susținut precum că autoritățile au omis să asigure examinarea medicală imediată după adresarea plîngerilor cu privire la tortură, pentru o posibilă constatare a vătămarilor vizibile pe corpul său, înainte dispariția acestora. Mai mult decît atît, autoritățile au efectuat doar un control medical superficial și au omis să efectueze o examinare detaliată a organelor sale interne. Autoritățile au omis să audieze toți co-deținuții de celulă, interogîndu-i doar pe acei care, conform reclamantului, erau informatorii poliției.

53. Guvernul a pledat precum că autoritățile au întreprins toate măsurile necesare pentru a investiga eficient alegațiile reclamantului cu privire la rele tratamente. Procuratura, cu numeroase ocazii, a solicitat Ministerul Sănătății și a obținut concluzii medicale despre starea sănătății reclamantului. Colaboratorii de poliție și co-deținuții de celulă a reclamantului au fost chestionați întru investigarea cazului. Adevărat, că investigația a durat mai mult decît s-ar fi dorit; totuși, întîrzierea s-a datorat divergențelor din documentele medicale și refuzului reclamantului de a se prezenta comisiilor medicale formate de Ministerul Sănătății.

B. Constatările Curții

1. Cu privire la pretinse rele tratamente

54. După cum a susținut Curtea cu mai multe ocazii, Articolul 3 din Convenție consacră una dintre cele mai fundamentale valori ale societății democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, cum ar fi lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice categoric tortura, tratamente ori pedepse inumane sau degradante. Spre deosebire de cea mai mare parte a clauzelor fundamentale ale Convenției și a

Protocoloalelor nr.nr. 1 și 4, Articolul 3 din Convenție nu conține nici o prevedere cu privire la excepții și nici o derogare de la acesta normă nu este permisă în conformitate cu articolul 15 § 2, chiar și în cazul unei urgențe de interes public sub existența unui pericol pentru viața națiunii (vezi *Selmouni v. Franța* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V, și *Assenov and others v. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 93 *Culegere de Hotărâri și Decizii* 1998-VIII).

55. În cazul în care o persoană a suferit leziuni corporale în timpul detenției sau sub controlul poliției, oricare vătămare corporală va duce la apariția unei prezumții puternice că persoana a fost maltrată (a se vedea *Bursuc v. România*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Este sarcina statului să ofere o explicație plauzibilă cum au fost cauzate leziunile, în lipsa căreia se pune o problemă în sensul Articolului 3 din Convenție (*Selmouni v. Franța*, citată anterior, § 87).

56. În aprecierea probelor, Curtea, de obicei, aplică standardul probațiunii "dincolo de orice dubiu rezonabil" (a se vedea *Irlanda v. Regatul Unit al Marii Britanii*, 18 ianuarie 1978, § 161, Seria A, nr. 25). Cu toate acestea, o astfel de probă derivă din coexistența suficient de perseverentă, clară și concordantă a raționamentelor sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială. Când evenimentele în litigiu se află în întregime, sau în mare parte, în cunoștință exclusivă de cauză a autorităților, cum este și cazul persoanelor care se află în custodie sub controlul acestor autorități, se nasc prezumții puternice în ce privește leziunile apărute în timpul detenției. Fără îndoială, sarcina probării urmează să cadă pe seama autorităților în sensul de a oferi o explicație convingătoare și satisfăcătoare (a se vedea *Salman v. Turcia* [GC], nr. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

57. Revenind la faptele prezentei cauze, Curtea notează, este indiscutabil faptul că între 25 octombrie și 9 decembrie 2005 reclamantul a fost în detenție. De asemenea este indiscutabil că imediat după eliberarea sa, la 10 decembrie 2005, reclamantul a fost spitalizat și pe corpul său au fost constatate vătămări corporale foarte grave, cum ar fi fractura craniului, contuzie cerebrală, o tramă post-cranio-cerebrală și trauma spatelui cu vătămarea măduvei spinării și cauzarea paraliziei parțiale (a se vedea mai sus paragraful 19). Aceste constatări au fost confirmate de medicii Centrului „Memoria”, care, la fel, au stabilit precum că reclamantul suferea de surditate posttraumatică (a se vedea mai sus paragraful 23). Guvernul nu a contestat constatările sus-menționate. Curtea suplimentar notează, părțile sînt de acord cu teza că reclamantul nu a obținut leziunile sus-menționate pînă la reținerea din 25 octombrie 2005. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră drept constatat faptul că toate vătămările, descrise mai sus, au fost cauzate reclamantului în perioada detenției sale.

58. Odată ce Guvernul nu a oferit explicații cu privire la originea acestor vătămări și avînd în vedere prezumția puternică, care apare în astfel de situații (a se vedea mai sus paragraful 42), Curtea conchide precum că

Guvernul nu a convins Instanța că vătămările reclamantului au fost cauzate în alte circumstanțe decît rele tratamente în timpul aflării reclamantului în custodia poliției.

59. În continuare, Curtea urmează să aprecieze maniera relelor tratamente aplicate reclamantului. În scopul constatării dacă o formă particulară a relelor tratamente ar trebui calificată drept tortură, se va lua în considerație distincția între această noțiune și cea a tratamentului inuman sau degradant, inserată în Articolul 3. După cum s-a menționat în alte spețe, aparent a existat ideea precum Convenția urmează, prin intermediul acestei distincții, să stabilească un semn special pentru aprecierea tratamentului inuman cauzator de suferințe foarte grave și cumplite (a se vedea *Irlanda*, citată mai sus, § 167). Faptul că durerea sau suferința a fost aplicată intenționat cu scopul de a obține o mărturie, este un factor suplimentar care urmează a fi luat în considerație odată cu adoptarea soluției dacă rele tratamente au atins gradul de a fi calificate drept tortură (a se vedea *Aksoy v. Turcia*, 18 decembrie 1996, § 64, *Raporturi* 1996-VI, și *Salman*, citată mai sus, § 114).

60. În prezenta cauză, Curtea accentuează în special intensitatea relelor tratamente aplicate reclamantului, în rezultatul cărora el a suferit vătămări corporale foarte grave și a devenit invalid. Curtea menționează argumentul Guvernului precum că invaliditatea reclamantului nu are legătură cauzală cu vătămările cauzate în perioada detenției (a se vedea mai sus paragraful 38); totuși, această afirmație nu poate fi acceptată, din momentul în care celelalte texte din raportul pe care se bazează Guvernul fac referință clară la maltratarile poliției din octombrie 2005 ca fiind cauza invalidității reclamantului (a se vedea mai sus paragraful 14).

61. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că violența aplicată față de reclamant a purtat un caracter extrem, capabil să provoace dureri grave și suferințe cumplite pasibile de a fi apreciate drept acte de tortură în sensul Articolului 3 din Convenție.

62. În lumina celor de mai sus, Curtea concluzionează că a existat o violare a Articolului 3 din Convenție.

2. Cu privire la pretinsul caracter inadecvat al investigației

63. Curtea reamintește, atunci cînd o persoană face o declarație credibilă precum că, aflîndu-se în custodia poliției sau altor agenți similari ai statului, a suferit un tratament cu încălcarea Articolului 3, norma respectivă, luată în conexiune cu obligația generală a statelor conform Articolului 1 din Convenție de a garanta “oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite...” în Convenție, implică necesitatea unei investigații oficiale eficiente. Cum este în cazul investigației desfășurate în sensul Articolului 2, o astfel de anchetă trebuie să fie capabilă să conducă la identificarea și pedepsirea celor vinovați. În caz contrar, interdicția legală și principală a torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante,

necătînd la importanța sa fundamentală, ar fi inefficientă în practică și, în unele cazuri, ar exista posibilitatea pentru agenții statului să încalce drepturile persoanelor aflate sub controlul lor, cu o responsabilitate potențială (a se vedea, printre alte imperative, *Labita v. Italia* [MC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV). În general, o investigație pentru a fi eficientă, impune necesitatea independenței persoanelor responsabile de desfășurarea cercetărilor, față de persoanele implicate în aceste evenimente (a se vedea, de exemplu, *Barbu Anghelescu v. România*, nr. 46430/99, § 66, 5 octombrie 2004). Aceasta ar însemna nu numai lipsa legăturii ierarhice sau instituționale, dar și o independență practică (a se vedea, de exemplu, cauza *Ergi v. Turcia* hotărîrea din 28 iulie 1998, §§ 83-84, *Raporturi* 1998-IV, unde procurorul care a investigat decesul unei fete în timpul unei ciocniri, a arătat lipsă de independență prin prisma încrederii puternice în informația prezentată de către jandarmii implicați în incident).

64. Investigația alegațiilor temeinice cu privire la maltratare urmează a fi minuțioasă. Acesta înseamnă că autoritățile, mereu, urmează să întreprindă măsuri pentru a constata ce s-a întîmplat în fapt și nu ar trebui să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate în adoptarea deciziilor sale în vederea încetării investigațiilor (a se vedea *Assenov and others*, citată anterior, § 103). Autoritățile trebuie să efectueze toate măsurile rezonabile și disponibile pentru a obține dovezi cu privire la evenimente, inclusiv, *inter alia*, declarațiile martorilor oculari și constatări medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turcia* [GC], nr. 23763/94, § 104, ECHR 1999-IV, și *Gül v. Turcia*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice deficiență a investigației care subminează capacitatea de a stabili sursa leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile, riscă să nu corespundă acestui standard.

65. Curtea accentuează, în primul rînd, că independența procuraturii era dubioasă pe toată durată a investigației efectuate. Curtea observă, că Procuratura Generală și-a exprimat clar opinia sa în acest sens deja la începutul investigației și a încercat să exercite presiuni asupra avocatului reclamantului, și asupra altor avocați, pentru ai convinge să nu înainteze plîngerii către organizațiile internaționale specializate în protecția drepturilor omului (a se vedea mai sus paragraful 11). Aceasta a condus la constatarea violării Articolului 34 din Convenție în speța *Colibaba v. Moldova* (nr. 29089/06, § 67, 23 octombrie 2007).

66. Curtea în continuare notează o serie de neajunsuri ale investigației realizate de autoritățile naționale. Curtea se va limita la următoarele probleme pe care le consideră deosebit de semnificative. În primul rînd, în pofida existenței plîngerii reclamantului din 4 noiembrie 2005 cu privire la maltratări, el a fost examinat de un medic legist doar la 11 noiembrie 2005, adică mai mult de o săptămînă după ultimele acte de tortură pretinse. Medicul legist a concluzionat că datorită prezentării întîrziate pentru examinare medicală a fost imposibilă stabilirea cu precizie a vechimii

leziunilor reclamantului. El a recomandat spitalizarea în scopul determinării cauzelor stării reclamantului; totuși, necățind la această recomandare clară, reclamantul continua să fie deținut, fiind posibilă spitalizarea doar după eliberarea acestuia din 9 decembrie 2005. În raportul medical care a urmat spitalizării acestuia, pe corpul reclamantului au fost constatate vătămări foarte grave, inclusiv fractura craniului și leziunea spatelui. Procuratura a considerat necesar să dispună o examinare medicală suplimentară a reclamantului de către o comisie medicală, care urma să fie efectuată în baza raporturilor medicale existente. Procuratura a adresat comisiei medicale patru întrebări, printre care, nici una nu a avut scopul constatării originii leziunilor capului sau spatelui reclamantului. Comisia medicală, aparent, s-a limitat în constatările sale doar în conexiune cu întrebările formulate de procuratură și nu s-a referit la constatările anterioare referitoare la fractura craniului și vătămarea spatelui reclamantului. Cu regret, comisia nu a atras atenția la constatările privind fractura oaselor craniului reclamantului deoarece nu i-au fost prezentate radiografiile în original. De asemenea, comisia a mai adăugat precum simularea reclamantului nu ar putea fi exclusă, dar numai o investigație psihiatrică ar fi capabilă să înlăture aceste dubii. O atare investigație psihiatrică nu a fost efectuată. În baza raportului comisiei medicale și în temeiul declarațiilor unor co-deținuți a reclamantului, procuratura la 18 ianuarie 2006 a respins plîngerea reclamantului privind rele tratamente. Procuratura nu a făcut nici o apreciere a constatărilor din raportul medical din 10 decembrie 2005, care a fost completat de medicii care personal au examinat reclamantul, inclusiv și în baza documentației medicale.

67. După mai multe acte de procedură, care au durat mai mult de doi ani, și după ce reclamantul a fost recunoscut drept avînd gradul doi de invalide, Procuratura a decis să obțină un nou raport de la comisia medicală. De această dată, Procuratura adresînd comisiei zece întrebări, nici una din acestea nu a avut scopul constatării originii fracturii craniului reclamantului și a leziunii spatelui, constatate după eliberarea lui din detenție. La 6 iunie 2008, o comisie medicală a formulat un raport completat în baza fișei medicale a reclamantului. Raportul nu conținea vreo referință la rapoartele medicale din 10 decembrie 2005 și 15 februarie 2006 și s-a concentrat, în principal, la aceleași constatări expuse în raportul din 11 noiembrie 2005 privind echimozele și excoriațiile la genunchi și brațele reclamantului. Astfel, nu sunt surprinzătoare constatările comisei precum „simptome clinice certe ale unor sechele posttraumatice (traumă craneo-cerebrală, vertebro-medulară, etc.) la cet. S. Gurgurov nu se depistează”.

68. În ordonanța finală cu privire la respingerea plîngerii reclamantului referitor la rele tratamente, procuratura a decis în baza declarațiilor colaboratorilor de poliție și a unor co-deținuți a reclamantului, conform cărora reclamantul ar fi simulat starea sa. Procuratura a ales să ignore declarațiile în conformitate cu care reclamantul nu a simulat și, mai

important, Procuratura a ignorat rapoartele medicale incontestabile din 10 decembrie 2005 și 15 februarie 2006 și documentele medicale completate de către Ministerul Sănătății și Protecției Sociale referitor la invaliditatea reclamantului.

69. În afară de faptele prezentate mai sus, Curtea notează, că pe parcursul procedurilor reclamantului niciodată nu i s-a oferit șansa de identificare a agresorilor săi și de confruntare cu ultimii, după cum el a solicitat-o. Maniera în care investigația a fost condusă permite Curții să conchidă că Procuratura nu a întreprins eforturi autentice pentru a investiga cauza și a descoperi adevărul. Din contra, sînt indici puternici că Procuratura a încercat să denatureze faptele și să creeze unele impedimente pentru a face imposibilă identificarea și pedepsirea celor vinovați.

70. În lumina deficiențelor serioase la care s-a făcut referință mai sus, Curtea consideră că autoritățile naționale nu și-au îndeplinit obligația de investigare a plîngerii reclamantului cu privire la rele tratamente. Respectiv, și sub acest aspect Articolul 3 din Convenție a fost încălcat.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE

71. Reclamantul a susținut că, în rezultatul ineficienței urmăririi penale vizavi de alegațiile sale privind maltratarea, el nu a beneficiat de remedii eficiente cu ajutorul cărora să solicite compensații pentru maltratarea la care a fost supus.

72. Guvernul nu a fost de acord și a pledat că reclamantul a avut posibilitatea să înainteze acțiuni civile și să solicite compensații.

73. Curtea consideră, că datorită caracterului inadecvat al investigației vizavi de plîngerea reclamantului contra colaboratorilor de poliție care l-au maltratată, o acțiune civilă bazată pe aceleași fapte și alegații nu ar fi fost sortită cu succes. În consecință, Curtea consideră că în speță nu s-au dovedit existența unor remedii eficiente, care i-ar fi dat posibilitatea reclamantului de a-și revendica compensații pentru rele tratamente suferite în timpul aflării sale sub controlul poliției. Prin urmare, a existat o încălcarea Articolului 13 luat în conexiune cu Articolul 3 din Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

74. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă..”

A. Prejudiciu

75. Reclamantul a solicitat 113,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral, constituind: 100,000 Euro pentru încălcarea drepturilor sale garantate de Articolul 3 din Convenție, 7,000 euro pentru încălcarea drepturilor sale garantate de Articolul 5, 1,000 Euro pentru încălcarea drepturilor sale garantate de Articolul 6 și 5,000 Euro pentru încălcarea drepturilor sale garantate de Articolul 13 din Convenție. El a susținut că a suferit dureri fizice foarte cumplite în cadrul maltratărilor sale sub controlul poliției. De asemenea, el a îndurat suferințe psihice și emoționale în rezultatul vătămarilor suportate și tratamentului la care a fost supus.

76. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că suma pretinsă este excesivă prin prisma jurisprudenței Curții în cauze similare.

77. Avînd în vedere încălcările constatate mai sus și gravitatea lor, Curtea consideră că suma pentru prejudiciul moral este justificată în acest caz. Evaluînd echitabil și luînd în considerație invaliditatea permanentă cauzată reclamantului prin rele tratamente, Curtea acordă 45,000 Euro¹.

B. Costuri și cheltuieli

78. Reclamantul nu a solicitat rambursarea costurilor și cheltuielilor.

C. Penalitățile

79. Curtea consideră oportun că penalitățile de întîrziere să fie bazate pe rata minimă de împrumut a Băncii Centrale Europene la care se va adăuga trei procente.

DIN ACESTE CONSIDERENTE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* plîngerea înaintată pe capete de cerere potrivit Articolelor 5 și 6 și conform Articolului 13 luat în conexiune cu Articolul 5 din Convenție inadmisibile și restul cererii admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție în rezultatul torturii reclamantului de partea colaboratorilor de poliție;

¹ Textul a fost rectificat la 17 iunie 2009 în raport cu punctul 5 (a) a părții dispozitive

3. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție în ce privește omisiunea efectuării unei investigații eficiente a plîngerilor reclamantului referitoare la tortura în timpul detenției;
4. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea Articolului 13 din Convenție din cauza lipsei unor remedii eficiente în ce privește actele de tortură asupra cărora s-a plîns reclamantul;
5. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat urmează să achite reclamantului în decurs de trei luni de la data la care hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu prevederile articolului 44 § 2 din Convenție, 45,000 (patruzeci și cinci mii) Euro cu titlu de prejudiciu moral, suma care urmează a fi convertită în valuta națională a statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data achitării, plus orice taxă care poate fi aplicată;
 - (b) că din momentul expirării celor trei luni sus menționate pînă la data executării trebuie să fie achitată o rată simplă a dobînzii la sumele de mai sus, egală cu rata limită de împrumut a Băncii Centrale Europene pentru perioada de întîrziere, plus trei procente;
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului de satisfacție echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 16 iunie 2009, potrivit Regulii 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte